

Hverken kul eller glas til flue slår bambus af marken

Af Preben

Torp Jacobsen

Du er på rette spor, hvis du tænker på »Stardust«, når du hører, at fiskeren her hedder H. Carmichael. Komponisten er hans fader.

Allerede meget tidligt under planlægningen af vores tur til USA var vi blevet inviteret til tirsdagslunch i den berømte Theodore Gordon Fly Fishers Club i New York. Den 22. maj spiste vi så frokost med en meget talstærk forsamling af fluegale amerikanere af begge køn i klubbens lokaler i 39th Street. Efter at have haft fornøjelsen at vise en serie lysbilleder og fortælle om fiskeriet i Skandinavien havde jeg den store oplevelse at blive præsenteret for »Sparse Grey Hackle«, mr. Alfred W. Miller, den kendte forfatter til den dejlige bog med den usædvanlige titel: »Fishless Days, Angling Nights«. Efter at han havde fået min udgave af Svend Methling's »Café D'Atlantide«, som han fandt helt vidunderlig skøn, havde han kontakten til det berømte litterære magasin »The New Yorker«, for at få dem til at publicere novellen, men redaktionen havde desværre det generelle princip aldrig at trykke litterære arbejder, der havde været publiceret tidligere.

De gamle mestres stænger er i høj kurs i USA

Blandt mødedeltagerne befandt sig også Hoagy B. Carmichael. Ældre læsere vil måske nikke gengendende til navnet og tænke på slageren »Star Dust«, og det er da også den berømte komponist af samme navn, der er hans far. Hoagy er en af Amerikas dygtigste stangbyggere, og især kendt som værende den eneste elev af den navnkundige, nu afdøde stangbygger Everett Garrison. De traf hinanden i 1969, da Garrison var 75 år gammel og stadig aktiv som stangbygger, og de havde et meget nært samarbejde lige til 1975, da Garrison døde. Som tidligere filmmand var Hoagy ikke sen til at indse det rigtige i at forevige mesteren under hans arbejde på filmstrimlen, og han optog en ganske udmærket smalfilm, der viser, hvordan de verdensberømte fluestænger blev bygget, og som er kommenteret med Garrisons egne forklaringer og kommentarer.

Sammen arbejdede de også på en bog om bygning af splitcane-fluestænger, og de var næsten færdige med arbejdet, da Garrison døde i februar 1975.

Bogen udkom i 1977, og den bærer titlen: »A Master's Guide to Building a Bamboo Fly Rod« (Martha's Glen Publishing Co. Todd Road. Katonah. New York 10536 – men bogen kan også købes hos »Fly Dressing«, Box 2003. S - 561 02 Huskvarna, Sverige formedelst 175 sv.kr.).

Det er en aldeles pragtfuld bog med et væld af illustrationer, såvel fotografier som tegninger, der indtil mindste detalje viser Garrison under arbejdet. Det er så grundigt og klart beskrevet, at enhver med blot lidt kendskab til stangbygning vil kunne få betydelig bedre resultater af sine anstrengelser, om man blot følger bogens anvisninger. Man kan være uenig med Garrison i visse fremgangsmåder under fremstillingen, men hans stænger er i sig selv et fuldgældigt bevis på, at han var en fluestængernes Stradivarius. Ja, amerikanerne er faktisk gået helt grasset hvad angår stænger fremstillet af de gamle mestre som Garrison, »Pinky« Gillum, Jim Payne m.fl. Hos Elsie Darbee så vi en ubrugt »Pinky« Gillum ørredstang, der var solgt til en kunde for 1000 \$!

Fra New York fulgte vi efter Hoagy i bil til hans hjem i Katonah, hvor vi så en hel række usædvanlig fine Garrison-stænger foruden en stang fremstillet af dennes læremester, George Parker Holden, forfatter til bogen »The Idyl og the Split Bamboo« fra 1920. I værkstedet nedenunder så vi alt Garrison's værktøj, drejebænk, høvleform etc., som Hoagy havde arvet efter ham, og det, der nok også gør, at Hoagy's stænger er så eftertragtede, er, at de er fremstillet af det samme bambus, som Garrison brugte, og med det samme værktøj.

Blot få år tilbage var der mange, der i skyggen af glasfiberstængernes succes spåede splitcane-stængernes død. Og sidst, da kulfiberen kom til, mente mange, at nu kunne alle behov indenfor

Med Preben Torp Jacobsen til USA for at hente kopier af de værktøjer, som Everett Garrison, en fluestængernes Stradivarius, brugte under stangbygningen.

fiskestænger dækkes med kunstfibre. Noget, der medvirkede til disse vurderinger, var vel også, at der, da eksporten af det virkelig fine bambus fra Kina stoppede, blev fremstillet en bunke splitcanestænger af meget dårlig kvalitet, og de kunne absolut ikke hverken prismæssigt eller i brug måle sig med gode glasfiberstænger.

I dag fremstilles der kun få middelmådige splitcane-fluestænger, da køberne er blevet langt mere kvalitetsbevidste.

De senere år er der også sket en kolossal udvikling i bygningen af fluestænger af cane. Alle andre fiskestænger kan man få i virkelig gode kvaliteter i de nye kunststoffer, men til fluestænger har det naturlige bambus visse kvaliteter, der ikke kan opnås med hverken glas- eller kulfiber.

Jeg oplevede det selv for to år siden, da jeg sammen med John Goddard fiskede i floden Kennet i England. Jeg havde en meget fin 8 1/2' kulfiberstang, men jeg måtte bruge megen kraft og den absolut rigtige timing i kastet for at nå tværs over floden over under den modsatte brink, hvor ørrederne holdt til. Under fiskeriet byttede vi stænger, og jeg fik John's Leonard splitcane-stang i hånden, og hvilken forskel! Den kastede med betydelig større lethed fluen tværs over floden. Stangen gjorde virkelig selv et stykke arbejde, og den arbejdede med fiske-
ren.

Her hjemme har vi igennem mange år haft en lang række meget dygtige stangbyggere, dels professionelle i Ålborg og Århus, dels en flok meget dygtige amatører. Den første virkelige bog om bygning af splitcanestænger på dansk udkom i 1964 og var forfattet af den københavnske amatørbygger Henrik Bech. Forlaget havde ikke turdet give bogen dens rette titel, og derfor bærer den betegnelsen »Sådan vælger og bygger man fiskestænger«.

Allerede i 1955 havde ingeniør Poul Suder udgivet sin bog »Fra Græsstraa til Fiskestang«, men heri gives der kun en meget kortfattet og summarisk gennemgang af selve bygningsprocessen, og bogens hovedtema er en analyse af stænger sammenlignet af fem splitter sammenlignet med de gængse seks-split stænger. Diskussionen foregår stadig over dette emne, og trods det at langt den overvejende del af splitcanestænger er opbygget af seks splitter, så fremstilles der stadig stænger med fem splitter bl.a. af amerikaneren Uslan, og svensk-amerikaneren Carlson bygger endog stænger af kun fire splitter.

(Har De interesse for at læse mere om de forskellige amerikanske stangbyggere afdøde såvel som nulevende, kan jeg anbefale bogen »Classic Rods and Rodmakers' af Martin J. Keane (Winchester Press. New York. 1976)).

I 1974 lod ingeniør Poul Buch Jensen sit manuskript »Splitcanestænger - Bygning af splitcane-stænger« duplikere i 10 eksemplarer, og i 1976 udgav han en ny duplikeret og revideret udgave i 100 eksemplarer. Bogen kan købes gennem boghandler eller lånes på biblioteket. Det er

virkelig en grundig håndbog i stangbygning med et væld af tegninger og beskrivelser af alle mulige fiskestænger.

Bygning af canestænger ind på aftenskolerne?

Den meget dygtige svenske stangbygger, Kenneth Boström har efter hjemkomsten fra Amerika-turen ladet fremstille kopier af alt det værktøj, Garrison brugte ved stangbygning. Garrison brugte tre forskellige høvleforme, hvoraf den sidste er fremstillet i 20x20 mm stål og forsynet med 12 stilleskruer, der gør det muligt at arbejde med en præcision på 1/100 mm, noget som er nødvendigt, om man vil fremstille virkelig fine fluestænger med compound taper. Også Garrison's maskine til snøringen af de limede splitter er fremstillet i rustfrit stål og forsynet med fem forskellige vægte, så man kan tilpasse trådens stramning til den individuelle stang.

Eventuelt interesserede kan ved at sende 3 sv.kr. til »Scandinavian Fly-Fishing«, Västra Ringvägen 31, S-343 00 Älmhult, Sverige få tilsendt et katalog over diverse værktøj, priser samt anvisninger på visse processer af bygningen.

Nu var der ikke megen fornuft i at anskaffe

dyre redskaber til fremstillingen, om man ikke også kunne få den virkelig gode bambus, og her ligger det så heldigt, at Kenneth gennem flere år har sikret sig et stort lager af vellagret bambus af bedste kvalitet, som han også sælger. Det fineste og dyreste bør dog kun anskaffes af den, der har stor erfaring i bygning af fluestænger og derfor kan drage den fulde nytte af canen.

På mange aften- og ungdomsskoler foregår der undervisning i sportsfiskeri med fluebinding, blinkstøbning etc. På enkelte foregår der også stangbygning. I langt de fleste tilfælde er det de såkaldte »blanks«, umonterede klinger enten i glasfiber, kulfiber eller splitcane, som eleverne så forsyner med løberinge, håndtag og hjulholder. Enkelte steder undervises i bygning af splitcanestænger lige fra grunden, men det er undtagelsen.

Det er mit indtryk, at der fra mange kommuners side i de kommende år vil blive lagt en strammere økonomisk kurs i spørgsmålet om, hvilke aktiviteter, man vil give tilskud til. Man vil sikkert stille krav om, at de aktiviteter eleverne lærer, tjener et fornuftigt formål set med henblik på fremtiden. Her mener jeg netop, at bygning af splitcanestænger vil kunne udfylde et naturligt behov. Ved at fremstille en fiskestang lige fra den rå bambusstok får de et kolossalt kendskab til materialer, værktøj, disses brug og ikke mindst til betydningen af præcision selv i de mindste detaljer.

Naturligvis fik Preben Torp Jacobsen også lejlighed til at svinge fluestangen, da han var på rejse i USA.